

28 Νοεμβρίου 2022: Η 2η επέτειος της ημέρας της Μεσογείου και η Ένωση για τη Μεσόγειο

(Union for the Mediterranean) ...Αν επιθυμούμε ένα καλύτερο μέλλον πρέπει να εστιάσουμε όχι σε όσα μας χωρίζουν, αλλά σε αυτά που μας ενώνουν.

Γεώργιος Κουκάκης, Αρθρογράφος

Αναλυτής στο ΚΕΔΙΣΑ, μέλος του (ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ.)- research associate «HERMES» Institute of International Affairs Security & Geoeconomy I.I.A.S.GE

27/11/2022 09:14 EET

24 Νοεμβρίου 2022 Ισπανία - Οικογενειακή φωτογραφία κατά την 7η Σύνοδο της Ένωσης για την Μεσόγειο.

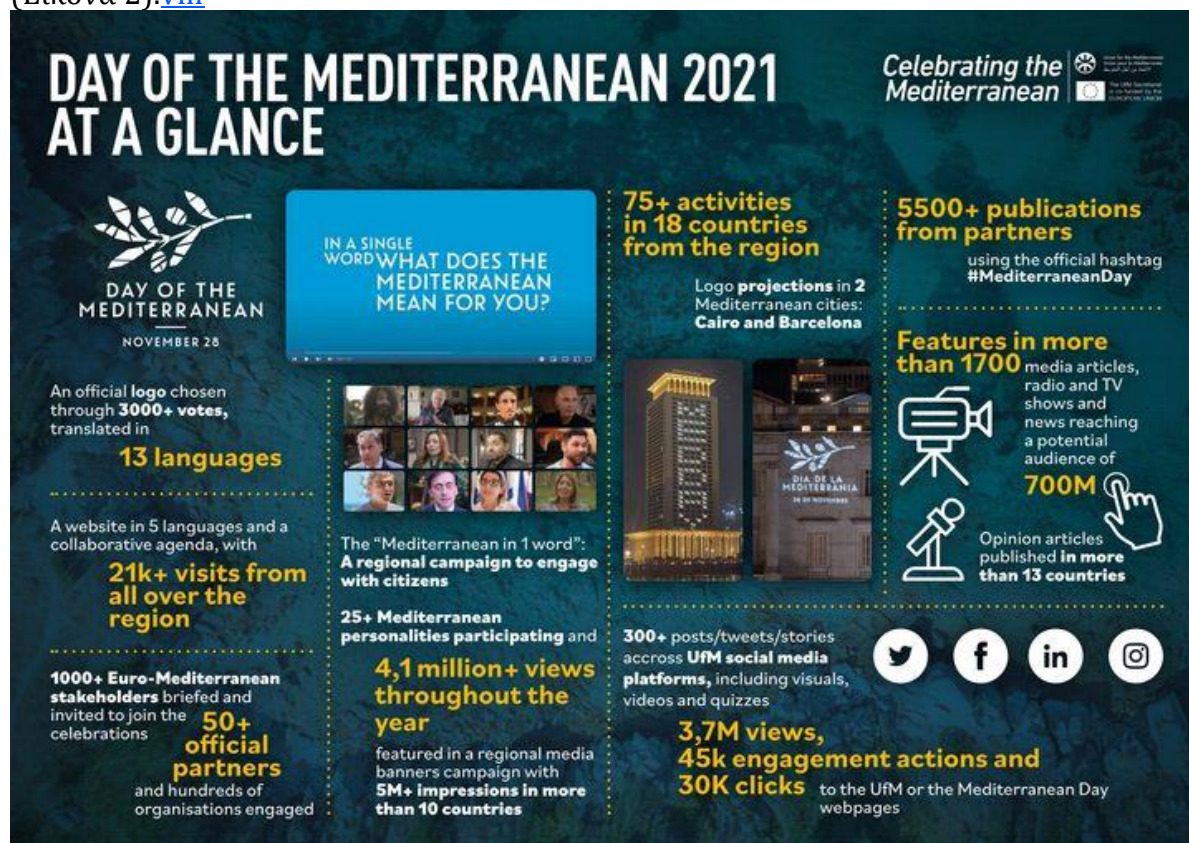
EUROPA PRESS NEWS VIA GETTY IMAGES

«Τι είναι η Μεσόγειος; Είναι χίλια πράγματα μαζί. Δεν είναι ένα μόνο τοπίο αλλά αμέτρητα τοπία. Δεν είναι μία θάλασσα αλλά διαδοχή θαλασσών. Δεν είναι ένας πολιτισμός, αλλά πολιτισμοί που συσσωρεύονται ο ένας πάνω στον άλλο. [...] Μεσόγειος είναι ένα πανάρχαιο σταυροδρόμι. Εδώ και αιώνες τα πάντα συνέρρεαν προς αυτήν, αναστάτωναν και εμπλούτιζαν την ιστορία της: άνθρωποι, υποζύγια, άμαξες, εμπορεύματα, καράβια, ιδέες, θρησκείες, τέχνες ζωής».ⁱ Αυτές και πολλές άλλες γλαφυρές περιγραφές χρησιμοποιεί ο Γάλλος ιστορικός **Fernand Braudel** (1902-1985) στο έργο του «**Η Μεσόγειος: Ο χώρος και η ιστορία**» σε μια προσπάθεια να εξηγήσει το ποικιλόμορφο τοπίο και την ψυχροσύνθεση των κατοίκων των Μεσογειακών κρατών. Αυτά τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά της Μεσογείου θέλησαν να αναδείξουν και τα κράτη-μέλη της Ένωσης για τη Μεσόγειοⁱⁱ (Union for the Mediterranean) όταν το 2020 ανακήρυξαν την 28η Νοεμβρίου ως **Ημέρα της Μεσογείου**.ⁱⁱⁱ Για την προώθηση μάλιστα της εν λόγω δραστηριότητας δημιούργησαν ξεχωριστή ιστοσελίδα και ιδιαίτερο λογότυπο (Εικόνα 1) σε 16 γλώσσες.^{iv}

Εικόνα 1: Το λογότυπο της Ένωσης για τη Μεσόγειο και της Ημέρας της Μεσογείου
ΠΗΓΗ: [HTTPS://UFMSECRETARIAT.ORG/](https://ufmsecretariat.org/) ΚΑΙ
[HTTPS://MEDITERRANEANDAY.COM/SHARE](https://mediterraneanday.com/share)

Ο λόγος που επιλέχθηκε η ημερομηνία αυτή για τον εορτασμό της Μεσογείου είναι ότι στις **28 Νοεμβρίου 1995** υπογράφηκε στην πόλη της Βαρκελώνης η συμφωνία για την έναρξη της **Ευρω-Μεσογειακής Εταιρικής Σχέσης** [Euro-Mediterranean Partnership (EMP)] - γνωστή και ως Διαδικασία της Βαρκελώνης (Barcelona Process)^{vi} - η οποία εξελίχτηκε στον Οργανισμό που αποκαλείται Ένωση για τη Μεσόγειο (ΕγΜ).^{vii} Με την κίνηση επομένως αυτή τα κράτη-μέλη της ΕγΜ θέλησαν αφενός να επιβεβαιώσουν τη δέσμευσή τους για συνεργασία και αφετέρου να ενημερώνουν σε ετήσια βάση το ευρύ κοινό για τις δράσεις του Οργανισμού, προωθώντας παράλληλα τους στόχους του και αναδεικνύοντας τα μοναδικά χαρακτηριστικά της Μεσογειακής περιφέρειας (region). Κατά την πρώτη μάλιστα επέτειο του εορτασμού της Ημέρας της Μεσογείου το **2021** πραγματοποιήθηκε μία πληθώρα δραστηριοτήτων, δημοσιεύτηκε ένας αξιοσημείωτος αριθμός άρθρων και μεταδόθηκαν εκπομπές από μέσα μαζικής ενημέρωσης σε ένα εξαιρετικά ευρύ κοινό, το οποίο ανταποκρίθηκε σε μεγάλο βαθμό (Εικόνα 2).^{viii}

Εικόνα 2: Δραστηριότητες κατά την 1η επέτειο του εορτασμού της Ημέρας της Μεσογείου

ΠΗΓΗ: [HTTPS://MEDITERRANEANDAY.COM/2021-HIGHLIGHTS](https://mediterraneanday.com/2021-highlights)

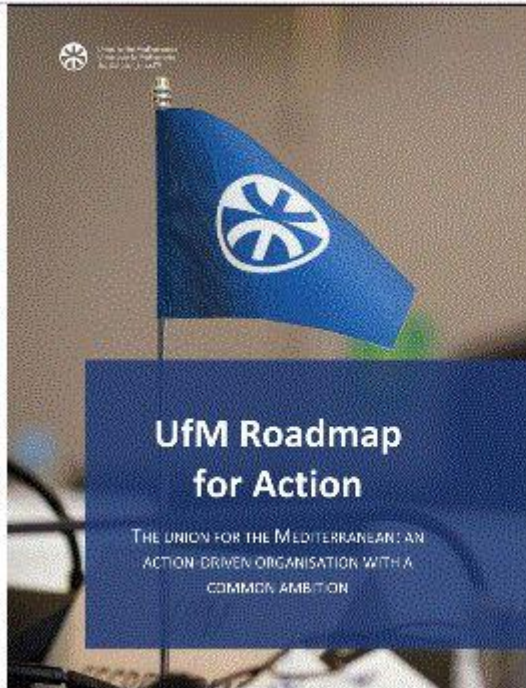
Πώς φτάσαμε όμως στην δημιουργία του Οργανισμού που λέγεται Ένωση για τη Μεσόγειο; Η ΕγΜ αποτελεί, όπως προαναφέραμε, συνέχεια της Διαδικασίας της Βαρκελώνης που εγκαινιάστηκε το 1995 με την υπογραφή της σχετικής συμφωνίας^{ix} από τους Υπουργούς Εξωτερικών των κρατών-μελών της (τότε) Ευρωπαϊκής Ένωσης και 12 κρατών^x της Νότιας και Ανατολικής Μεσογείου. Με την εν

λόγω συμφωνία τέθηκαν ως στόχοι η ίδρυση μίας κοινής περιοχής ειρήνης και της σταθερότητας μέσω του πολιτικού διαλόγου και της συνεργασίας σε θέματα ασφάλειας, η δημιουργία μίας περιοχής κοινής ευημερίας μέσω της οικονομικής και εμπορικής συνεργασίας^{[xi](#)} και την ανάπτυξη των ανθρώπινων πόρων, την προώθηση της κατανόησης μεταξύ των πολιτισμών και την ανταλλαγή μεταξύ των κοινωνιών μέσω της συνεργασίας στις κοινωνικές, πολιτιστικές και ανθρώπινες υποθέσεις.^{[xii](#)}

Στις **13 Ιουλίου 2008** η Ευρω-Μεσογειακή Εταιρική Σχέση εξελίχθηκε στην «**Ένωση για τη Μεσόγειο**» (Union for the Mediterranean) με την υπογραφή της κοινής διακήρυξης στο Παρίσι. Σύμφωνα με αυτήν η ΕγΜ «[...] δίνει νέα ώθηση στη Διαδικασία της Βαρκελώνης με τρεις τουλάχιστον πολύ σημαντικούς τρόπους: α) **αναβαθμίζοντας το πολιτικό επίπεδο** των σχέσεων της ΕΕ με τους μεσογειακούς εταίρους της, β) παρέχοντας **περαιτέρω συναντίληψη** στις πολυμερείς μας σχέσεις και γ) καθιστώντας τις σχέσεις αυτές **πιο συγκεκριμένες και ορατές** μέσω πρόσθετων περιφερειακών και υποπεριφερειακών έργων, σχετικών με τους πολίτες της περιοχής». ^{[xiii](#)} Προβλεπόταν επίσης η δημιουργία **Γραμματείας** (Secretariat) στη Βαρκελώνη, **Μικτής Μόνιμης Επιτροπής** (Joint Permanent Committee) στις Βρυξέλες, η διενέργεια **τακτικών συναντήσεων** μεταξύ των ανώτατων αξιωματούχων των κρατών-μελών^{[xiv](#)} και η **υλοποίηση έργων** (projects).^{[xv](#)}

Η **Γραμματεία** του Οργανισμού ιδρύθηκε το **2010** στη Βαρκελώνη και είναι επιφορτισμένη με την προώθηση των στόχων του Οργανισμού και τον συντονισμό μεταξύ των κρατών-μελών του, τα οποία σήμερα απαριθμούν **43 κράτη**. Αυτά είναι η Αίγυπτος, Αλβανία, Αλγερία, Αυστρία, Βέλγιο, Βόρεια Μακεδονία, Βοσνία-Ερζεγοβίνη, Βουλγαρία, Γαλλία, Γερμανία, Δανία, Εσθονία, Ελλάδα, Ιρλανδία, Ισπανία, Ισραήλ, Ιταλία, Ιορδανία, Κροατία, Κύπρο, Λετονία, Λίβανος, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Μαυριτανία, Μονακό, Μαυροβούνιο, Μαρόκο, Ολλανδία, Ουγγαρία, Παλαιστίνη, Πολωνία, Πορτογαλία, Ρουμανία, Σλοβακία, Σλοβενία, Σουηδία, Συρία (**με αναστολή της συμμετοχής της από το 2011**), Τσεχία, Τυνησία, Τουρκία και Φινλανδία, ενώ η **Λιβύη** συμμετέχει στον Οργανισμό με το καθεστώς του **παρατηρητή**.^{[xvi](#)}

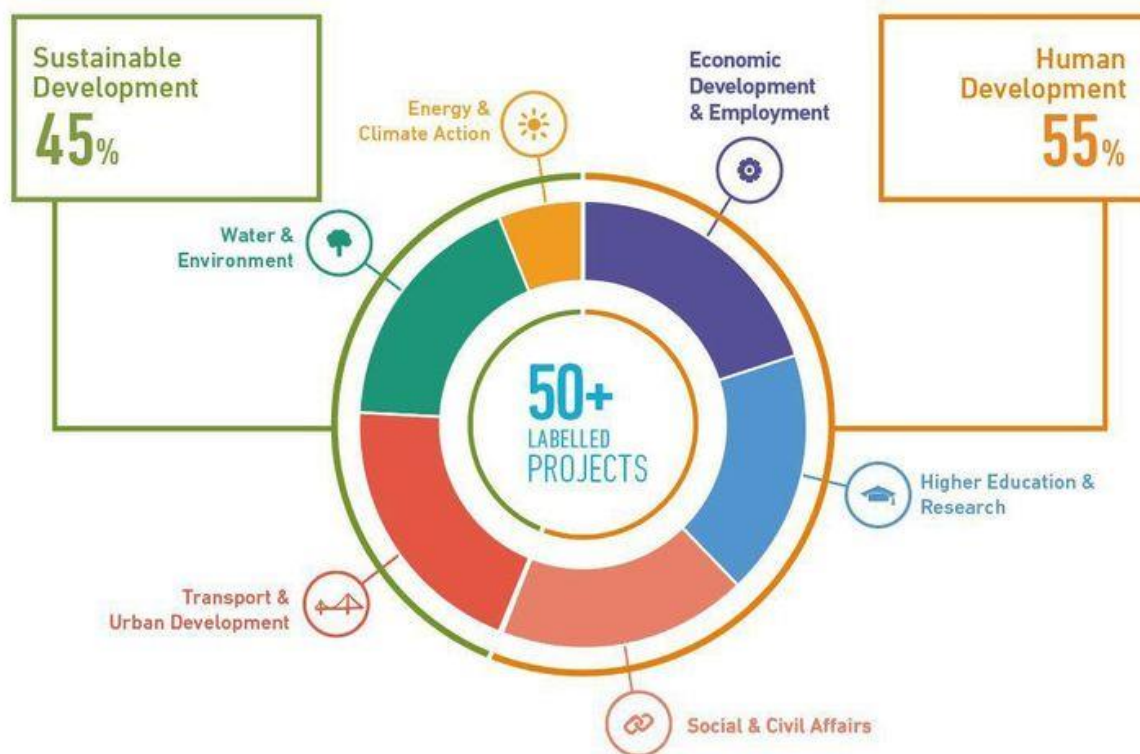
Αποστολή του Οργανισμού είναι «[...] η ενίσχυση της περιφερειακής συνεργασίας, του διαλόγου και της υλοποίησης έργων και πρωτοβουλιών με απτό αντίκτυπο στους πολίτες μας, με έμφαση στους νέους και τις γυναίκες, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι τρεις στρατηγικοί στόχοι της περιοχής: **σταθερότητα, ανθρώπινη ανάπτυξη και ολοκλήρωση**»,^{[xvii](#)} ενώ σταθμός στη λειτουργία του Οργανισμού αποτέλεσε η υιοθέτηση το **2017** ενός «**οδικού χάρτη**»^{[xviii](#)} με τίτλο «**Η Ένωση για τη Μεσόγειο: ένας οργανισμός υποκινούμενος-από-τη-δράση με κοινή φιλοδοξία**» (Εικόνα 3). Αυτός καθόριζε τέσσερις περιοχές δράσης, οι οποίες περιελάμβαναν την ενίσχυση του **πολιτικού διαλόγου** μεταξύ των μελών, την εξασφάλιση της συνεισφοράς των δράσεων της ΕγΜ στην **περιφερειακή ασφάλεια και την ανθρώπινη ανάπτυξη**, την ενδυνάμωση της **περιφερειακής ενσωμάτωσης** και την ενδυνάμωση της **ικανότητας της ΕγΜ για δράση**.

Contents	
Executive Summary	1-4
The Union for the Mediterranean: a unique organisation in a unique region	5
The UfM's role in the region: a unique role in a unique region	6
Looking at the UfM's role in the region	7
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	8
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	9
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	10
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	11
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	12
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	13
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	14
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	15
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	16
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	17
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	18
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	19
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	20
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	21
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	22
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	23
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	24
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	25
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	26
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	27
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	28
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	29
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	30
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	31
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	32
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	33
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	34
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	35
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	36
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	37
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	38
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	39
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	40
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	41
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	42
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	43
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	44
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	45
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	46
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	47
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	48
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	49
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	50
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	51
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	52
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	53
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	54
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	55
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	56
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	57
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	58
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	59
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	60
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	61
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	62
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	63
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	64
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	65
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	66
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	67
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	68
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	69
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	70
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	71
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	72
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	73
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	74
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	75
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	76
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	77
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	78
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	79
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	80
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	81
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	82
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	83
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	84
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	85
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	86
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	87
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	88
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	89
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	90
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	91
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	92
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	93
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	94
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	95
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	96
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	97
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	98
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	99
UfM's role in the region: a unique role in a unique region	100

Εικόνα 3: Το εξώφυλλο και τα περιεχόμενα του οδικού χάρτη της ΕγΜ (2017)
 ΠΗΓΗ: [HTTPS://MEDITERRANEANDAY.COM/2021-HIGHLIGHTS](https://mediterraneanday.com/2021-highlights)

Η μεθοδολογία που χρησιμοποιεί η Ένωση για τη Μεσόγειο για να πετύχει τους στόχους της περιλαμβάνει πολιτικά fora, πλατφόρμες διαλόγου και περιφερειακά έργα. Όσον αφορά το **πολιτικό πλαίσιο** διεξάγονται συνεδριάσεις μεταξύ αντιπροσώπων των Υπουργείων και των Κυβερνήσεων των κρατών-μελών, ενώ οι Υπουργοί Εξωτερικών συναντούνται σε ετήσια βάση προκειμένου να καθορίσουν την ακολουθούμενη στρατηγική και να θέσουν προτεραιότητες, δημοσιεύοντας αντίστοιχες διακηρύξεις.^{xix} Όσον αφορά τις **πλατφόρμες περιφερειακού διαλόγου**, αξίζει να σημειωθεί ότι σε αυτές συμμετέχουν πάνω από 300 ειδικοί και 25.000 άλλοι ενδιαφερόμενοι,^{xx} ενώ τα **έργα** (projects) και οι **πρωτοβουλίες** που αναπτύσσονται περιλαμβάνουν μία πληθώρα τομέων με το 45% αυτών να σχετίζεται με τη βιώσιμη ανάπτυξη και το υπόλοιπο 55% με την ανθρώπινη ανάπτυξη (Εικόνα 4).^{xxi}

Εικόνα 4: Τα έργα της ΕγΜ και οι τομείς που αφορούν

ΠΗΓΗ: [HTTPS://UFMSECRETARIAT.ORG/WP-CONTENT/UPLOADS/2017/08/IMAGE-UFM-EN.JPG](https://ufmsecretariat.org/wp-content/uploads/2017/08/image-ufm-en.jpg)

Αξίζει τέλος να επισημανθεί το γεγονός ότι ο μοναδικός τρόπος για να γεφυρωθούν οι οποιεσδήποτε διαφορές υπάρχουν μεταξύ δύο ή περισσότερων κρατών είναι ο διάλογος, ο οποίος οδηγεί στην κατανόηση και τη συνεργασία. Κατά συνέπεια βελτιώνονται οι διμερείς σχέσεις των κρατών και εδραιώνεται η ασφάλεια και η σταθερότητα, συστατικά που αποτελούν απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη κάθε κράτους. Εκεί ακριβώς έγκειται η αξία της Ένωσης για τη Μεσόγειο, καθώς παρέχει το θεσμικό πλαίσιο για την ανάπτυξη του διαλόγου, τη συνεργασία μέσω του αμοιβαίου σεβασμού, την εδραίωση της ασφάλειας και της σταθερότητας και την ανάπτυξη των μεσογειακών κρατών. **Γιατί αν επιθυμούμε ένα καλύτερο μέλλον πρέπει να εστιάσουμε όχι σε όσα μας χωρίζουν, αλλά σε αυτά που μας ενώνουν.**

iΔήλωση γνωστοποίησης: Η γνώμη που διατυπώνεται σε αυτό το κείμενο εκφράζει τις προσωπικές απόψεις του συγγραφέα και σε καμία περίπτωση δεν αντικατοπτρίζει την επίσημη θέση της Ελληνικής Κυβέρνησης ή του Ελληνικού Στρατού.

Braudel, F. (1990). Η Μεσόγειος: Ο χώρος και η ιστορία (1η ανατύπωση). Αλεξάνδρεια. 9-10.

ii Union for the Mediterranean. <https://ufmsecretariat.org/> (25/11/2022).

iii Day of the Mediterranean. The Day of the Mediterranean is born. <https://mediterraneanday.com/learn> (25/11/2022).

iv Το λογότυπο της Ημέρας της Μεσογείου είναι ανηρτημένο – μέχρι και την ημερομηνία της συγγραφής του παρόντος κειμένου - στην ιστοσελίδα της Ημέρας της

Μεσογείου στα Αγγλικά, Ιταλικά, Ισπανικά, Αραβικά, Γαλλικά, Ελληνικά, Σλοβενικά, Κροατικά, Εβραϊκά, Πορτογαλικά, Καταλανικά, Τουρκικά, Ρουμανικά, Μαλτέζικα, Αλβανικά και Γερμανικά.

v European Commission. Euro-Mediterranean Partnership (EUROMED). https://home-affairs.ec.europa.eu/pages/glossary/euro-mediterranean-partnership-euromed_en (26/11/2022).

vi Union for the Mediterranean. 25 Years (1995-2020) Barcelona Process. <https://ufmsecretariat.org/25bcnprocess/> (26/11/2022).

vii Union for the Mediterranean. History. <https://ufmsecretariat.org/who-we-are/history/> (26/11/2022).

viii Day of the Mediterranean. 2021 edition at a glance. <https://mediterraneanday.com/2021-highlights> (25/11/2022).

ix European Union External Action. Barcelona declaration. [Official Document]. https://eeas.europa.eu/archives/docs/euromed/docs/bd_en.pdf (26/11/2022).

x Αίγυπτος, Αλγερία, Ιορδανία, Ισραήλ, Κύπρος (έγινε μέλος της ΕΕ το 2004), Λίβανος, Μάλτα (έγινε μέλος της ΕΕ το 2004), Μαρόκο, Παλαιστίνη, Συρία, Τουρκία και Τυνησία.

xi Η συμφωνία προέβλεπε και τη δημιουργία περιοχής ελεύθερου εμπορίου (free-trade area).

xii EUR-Lex. Barcelona Declaration and Euro-Mediterranean partnership. <https://eur-lex.europa.eu/EN/legal-content/summary/barcelona-declaration-and-euro-mediterranean-partnership.html> (26/11/2022).

xiii Joint Declaration of the Paris Summit for the Mediterranean. (2008, July 13). [Official Document]. https://ufmsecretariat.org/wp-content/uploads/2012/09/ufm_paris_declaration1.pdf (26/11/2022).

xiv Η συμφωνία προέβλεπε την κοινή Προεδρία στις συνόδους και τις επιτροπές με ένα Πρόεδρο προερχόμενο από την ΕΕ και ένα δεύτερο από τα μεσογειακά κράτη-εταίρους.

xv Τα κυριότερα από αυτά περιλαμβάνουν δράσεις για την προστασία της Μεσογείου από την μόλυνση, τη βελτίωση των θαλάσσιων και χερσαίων συγκοινωνιών, την πολιτική προστασία, εναλλακτικές μορφές ενέργειας, την εκπαίδευση και έρευνα, καθώς και την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας. Μέσω των έργων καλύπτεται ένα μέρος της χρηματοδότησης του Οργανισμού, ενώ το υπόλοιπο καλύπτεται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ και τους εθνικούς προϋπολογισμούς των μεσογειακών εταίρων.

xvi Union for the Mediterranean. Member States. <https://ufmsecretariat.org/who-we-are/member-states/> (26/11/2022).

xvii Union for the Mediterranean. Our mission. <https://ufmsecretariat.org/who-we-are/> (25/11/2022).

xviii Union for the Mediterranean. UfM Roadmap for Action. <https://ufmsecretariat.org/wp-content/uploads/2017/10/UfM-Roadmap-for-action-2017.pdf> (26/11/2022).

[xix](https://ufmsecretariat.org/what-we-do/political-framework/) Union for the Mediterranean. Political Framework. <https://ufmsecretariat.org/what-we-do/political-framework/> (25/11/2022).

[xx](https://ufmsecretariat.org/what-we-do/platforms/) Union for the Mediterranean. Regional Dialogue Platforms. <https://ufmsecretariat.org/what-we-do/platforms/> (25/11/2022).

[xxi](https://ufmsecretariat.org/what-we-do/projects/) Union for the Mediterranean. UfM on the ground: labelled projects and supported initiatives. <https://ufmsecretariat.org/what-we-do/projects/> (25/11/2022).